

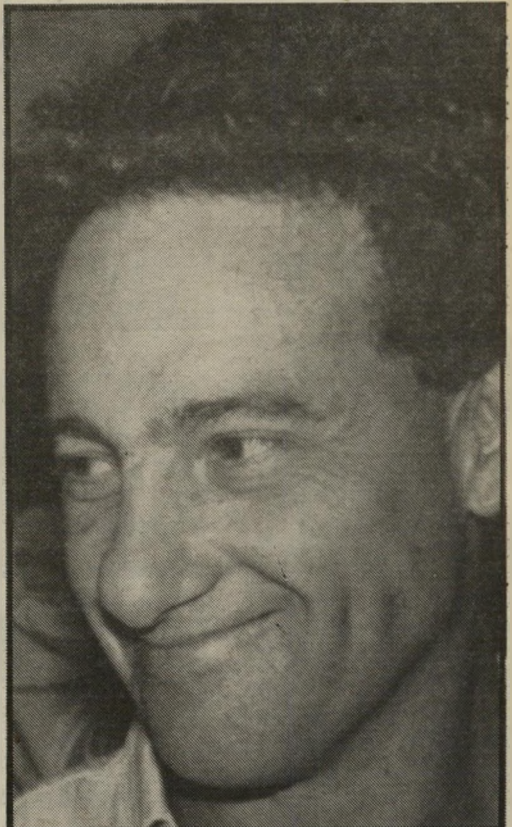
עמליה ארגמן-ברנע:
„איש אש"ף והמלכה"
לשעבר לא היתנו תנאים!"

לפני כשנה ראינו במדור זה את פרשן קול-ישראל לענייני ערביים, אהרן ברנע, שסיפר לי על מערכת-יחסים מיוחדת במינה שנוצרה בינו ובין אשתו, העיתונאית עמליה ארגמן-ברנע, לבין איש אש"ף בכיר שהיה כלוא בישראל. צלח ת'עאמרי, ואשתו דינה, שהיתה בעבר מלכת ירדן. מתוך הדברים הבנתי שהולך להיות ספר על האיש. השבוע פגשתי את עמליה ארגמן-ברנע ושאלתי אותה אם יש ספר. כתיבתו הסתיימה לפני כמה חודשים והוא יראה אור. **מת?**
לא ברור בדיוק. הנושא הוא רגיש, וכידוע במדינת-ישראל ובמערכת הביטחונית יש ביורוקרטיה מאוד ארוכות-טווח. **איפה זה תקוע עכשיו?**
אישם בין דובר צה"ל לבין ועדת-שרים. **מה הפרוצדורה להוצאת ספר מהסוג הזה בארץ?**
מה עושים אחרי שגומרים לכתוב?
צריך לעבור צנזורה, אבל מסתבר שיש גורמים ביטחוניים נוספים שרוצים לקרוא, לעיין, להעיר הערות ולדרוש דרישות. **במה זמן מונח הספר שלכם בבירוקראטיה?**
כבר שלושה חודשים. **ובזמן הזה כבר ביקשו מכם לקצין דברים?**
כן. ביקשו וקיצצו. אבל — דברים שהם ביקשו לקצץ אינם משמעותיים למרות הספר, שהוא ברובו סיפור אישי של איש מרתק. **ידעתם בזמן הכתיבה שהספר יעבור צנזורה קפדנית. האם תוך כדי כתיבה ויתרתם על דברים שהשבתם שלא יעברו?**
כן. בטח. אבל למרות זאת נשארו בספר הרבה מאוד גילויים וסנסאציות, כדי למלא קרוב ל-300 עמודים, וכדי שתאטרוני ישראל יקנה את הזכויות על הספר כדי להמחיש אותו למחזה. **מה שם הספר?**
אין לו שם. עדיין לא הצלחנו למצוא שם שיהיה טוב בעברית וגם באנגלית, כי מהדורה אנגלית תצא מייד אחרי המהדורה העברית. בינתיים מחפשים שם טוב. **עמליה, גם את וגם בעלך, אהרן, חתומים על הספר. מה החלק שלך ומה שלו?**
אהרן הוא איש-ירדן. הוא רגיל להגיד הכל בדקה וחצי. אצלו היה יוצא ספר בן שמונה עמודים. אני תיחקרתי אותו כל הזמן, הרחבתי, תיארתי. החלק האינפורמטיבי הוא שלו, הכתיבה היא שלי. **האם צלחת ת'עאמרי יודע מה כתוב בספר? האם הוא היתנה תנאים? האם הספר יכול להזיק לו ולאשתו?**
צלח ודינה יודעים על הספר. הם לא היתנו שום תנאים. העותק האנגלי הראשון יהיה שלהם.

מרדכי קופף:
„30% מיושבי טעמון"
יושבים היום בחו"ל!"

ערב יום-העצמאות הל"ח למדינת-ישראל מדברים הכל על הירידה ועל משמעותיה. מתפרסמות סטטיסטיקות לא-מעודדות על מיספר היורדים מן הארץ. הלכתי למרדכי קופף, חובש-הכיפה ומסביר-הפנים, בעל בית-הקפה טעמון בירושלים. זהו צומת מרכזי בבירה. נפגשים בו ימין ושמאל, דתיים וחילוניים, אנשי-אקדמיה ונערי-שכונות. ביקשתי מקופף שיספר לי איך משתקפת הירידה בבית-הקפה המפורסם שלו. **30 אחוז מיושבי בית-הקפה הקבועים שלי, מה שאני קורא „הריהוט" של טעמון, יושבים בחוץ. בלוס-אנג'לס, ובסאן פרנציסקו נמצאים ראשי אליאס, שימשון ויגורר, יגאל ארגס, צביקה בריאלן, איזי כהן ועוד. יש לי אפילו נציגות בצרפת, אילן הלוי, היה מיושבי טעמון והיום הוא דובר אש"ף ויושב בפאריס.**
למה הם יורדים מהארץ?
הם מחפשים חיים קלים. הם מנסים את גורלם. זה עצוב, מוזעזע, שאנשים עוזבים מולדת כשכיל סירי-בשר. את המולדת בנינו בהרבה דם, ולא קיבלנו אותה על מגש-שיל-כסף. בואי אספר לך סיפור. הרבה של ירושלים, הרב שמואל סלאנט, באו פעם שני יהודים. אחד התלונן שמצבו הכלכלי קשה ואין לו לחם לאכול. שאל אותו הרבי: „יש לך פיתרון?" אמר היהודי: „אסע לארצות-הברית, שם יהיה גורלי וישפר מזלי." אמר לו הרבי: „סע ובהצלחה." שאל היהודי השני את הרבי: „למה לי לא אמרת, סע ובהצלחה?" אמר רב שמואל סלאנט: „בזמן שמנענעים את הלולב בסוכות ואומרים, אגא, השם, הושיעה נא, פונים לארבע רוחות השמיים. אבל כשאומרים, אגא השם, הצליחה נא, עומדים ישר. ללמדך שבשביל פרנסה צריך ומותר לפנות לכל כיוון, אבל בשביל ההצלחה לא צריך לרוץ."
האובלוסיה בטעמון השתנתה?
כן. אבל האובלוסיה הוותיקה, שישבה כאן, עדיין נכנסת להגיד לי מדי פעם בוקר טוב. ואלה שמגיעים לביקור בארץ, מקפידים להגיע לטעמון. לשאול מה חדש ומה קורה. **אתה מתגעגע אליהם?**
איך לא? אלה אנשים שגדלו כאן אצלי. **ביקרת אותם?**
בטח. נסעתי לפני כמה שנים לאמריקה, ושימשון וראיף חיכו לי בנמל התעופה. סחבו לי את המיזוודות. לקחו אותי לטיולים ועשו לי כבוד. **ולא רצית להשאיר שם?**
חס ושלום! שאני אעזוב את הארץ? חס וחלילה! **אתה לא רוצה לסתור סניף באמריקה?**
חס וחלילה! רק כאן מקומי! חסידי סאטמר הציעו לי לפתוח סניף של הקונדיטוריה הכשרה של המישפחה בניו-יורק. מובן שלא הסכמתי. שאני אסע מכאן? סבא שלי, שאביו היה חולה בחוץ-לארץ. ביקשה אותו המישפחה לבוא ולקחת אותו לישראל. סבא אמר שהוא מוכן לנסוע רק עד נמל חיפה, כדי לקבל אותו שם. אז שאני אסע מכאן?

רון בן-ישי:
„אין בי לא כעס"
ולא רצון לנקום!"

לקראת יום-הזיכרון לחללי מערכות-ישראל הלכתי לפגוש את רון בן-ישי, עיתונאי המשמש היום כפרשן הצבאי של ידיעות אחרונות, שאביו, ברוך, נהרג במערכה על ירושלים, בט"ו בשבט 1948. **ברוך בן-ישי נהרג מיריית צלף ערבי באזור מעלה-החמישה, כשליווה שיירות לירושלים. הוא נקבר בהר-הזיתים.**
ביקשתי לברר עם רון מה המשמעות של יום-הזיכרון לגביו.
הרבה שנים לא יכולנו לעלות לקיבוצי של אבא. עד למילחמת ששת-הימים, אמי ואני היינו הולכים לאנדרטה לחללי העיר העתיקה, בהרי-הצל. אחרי ששת-הימים, אחד הדברים הראשונים שעשיתי היה לחפש את קיבורו של אבי בהר-הזיתים. למולי, מצאנו את הקבר סמוך מאוד למלון אינטרקונטיננטל. מאז, בכל שנה, בערב יום-העצמאות, אנחנו עולים, כל המישפחה, לקבר. **מה הזיכרון האחרון שלך מאבך?**
הייתי בן 4 כשאבא נהרג. אני זוכר, כמו היום, שהוא יצא בשבת בערב, אחרי עשרה חודשים שלא היה בארץ, לכיוון מעלה-החמישה. אני זוכר שרצתי אחריו וביקשתי ממנו שלא יילך. אמא גיחצה באותו זמן, ואז הרבתי את היד למגהץ וקיבלתי כוויה גדולה בכף היד. **איך זה לגדול בלי אבא?**
בלי אבא בכלל זה לא מרויק. אמי התחתנה כעבור זמן עם חבר של אבי, והוא אימץ אותי לבן. **אתה מתגעגע אליו?**
אין געגועים. אני לא זוכר אותו כמעט. כאיזה שהוא מקום אתה מרגיש שזה חסר לך. ואז צצה ועולה התחושה של חוסר, ותמיד בנסיכות הכי פחות צפויות. **בכית פעם?**
אני לא זוכר את עצמי בוכה. אולי פעם. נראה שאימצתי מאוד מוקדם בחיי את המילים של שיר הילדים, „אמא אמרה לדני". **מה היחס שלך לערבים?**
העניין הזה סיקרן והעסיק אותי הרבה זמן. לשימחתי נוכחתי שאין בי לא כעס ולא רצון לנקום. זה גם לא השפיע על הידיעות הפוליטיות שלי, או על ההתנהגות, שהוא זה. **באיזה תחום משפיעה עליך נפילתו של אביך?**
ביחס החזק שיש לי לירושלים. כשאני עולה בדרך לירושלים, ורואה את המבוכיות השרופות של השיירות, אני מבין שהיחס שלי לירושלים הוא לארצי-נאלי. ללא כל ספק הוא נובע מהעובדה שאבי נהרג בקרב על ירושלים. חזרתי לעיר כסטודנט, וזאת יחסי אליה רגשני ועמוק. **מה אתה מרגיש כלפי המדינה?**
אני מעביר את היחס לאבא, שאיננו, לארץ. אני מרגיש שהוא נפל בשביל המדינה, וזה יוצר מעין מחויבות למה שקורה כאן, לקיומה של ישראל. הציונות שלי מתבטאת בתחושה של מחויבות להמשך המיפעל הזה, שאבי נפל למענו.